

al-Ahkam al-Shar'iyah

Inom Hanafiskolan delas de rättsliga domarna som gäller den religiöst ansvarige (mukallaf) in i åtta kategorier:

Det Obligatoriska (fard)

Fard är en befallning som grundas på bevis vars autenticitet och innebörd är helt säkra (dalil qat'i), såsom Koranens verser och massöverförda hadither med endast en tydlig tolkning.

- Den som utför en fard-handling av lydnad belönas.
- Den som utan giltig ursäkt lämnar en fard-handling syndar och förtjänar bestraffning.
- Att förneka en fard kan leda till otro (kufr).

Om ett obligatoriskt delmoment utelämnas anses handlingen ogiltig. Exempel: att inte recitera Koranen i bönen gör bönen ogiltig och den måste göras om.

Det Nödvändiga (wajib)

Wajib är också en bindande befallning, men baseras på bevis som är spekulativa (dalil ḡanni), antingen i autenticitet eller tolkning.

- Att utföra wajib är nödvändigt.
- Att lämna det är syndigt, men synden är mindre än vid fard.
- Att förneka en wajib är synd, men inte otro.

Om ett wajib-delmoment utelämnas av misstag är handlingen giltig men ofullständig och kräver oftast rättelse. Medvetet utelämnande gör handlingen ogiltig.

Det Stark rekommenderade (sunnah mu'akkadah)

Detta är handlingar som Profeten ﷺ utförde regelbundet och inte som en världslig vana. Han lämnade dem endast sällan för att visa att de inte är obligatoriska.

- Att lämna dem ibland är klandervärt.
- Att göra det till vana att lämna dem är synd, då det innebär att man vänder sig bort från profetisk vägledning.

Det Rekommenderade (sunnah ghayr mu'akkadah / mustahabb / mandub)

Handlingar som Profeten ﷺ utförde ibland eller som är av världslig karaktär.

- Att utföra dem är belöningsvärt.
- Att lämna dem är varken syndigt eller klandervärt.

Det Tillåtna (mubah)

Handlingar som i sig inte ger belöning eller bestraffning.

- Belöning eller synd kan dock uppstå beroende på avsikten.

Det Ogillade (makruh tanzihan)

Handlingar som man uppmanas att lämna, men som inte är syndiga.

- Den som lämnar dem belönas.
- Den som utför dem har handlat på ett mindre optimalt sätt (khilaf al-awla).

Det Avskydda (makruh tahriman)

Förbud som baseras på spekulativa bevis (dalil ḡanni), likt wajib.

- Att bryta dem är synd.
- Att förneka dem är inte otro.
- Makruh tahriman är motsatsen till wajib.

Det Förbudna (haram)

Den starkaste formen av förbud, baserat på säkra bevis (dalil qat'i).

- Att avstå från haram belönas.
- Att begå haram är synd och förtjänar bestraffning.
- Att förneka haram kan leda till otro.